

Мирјана Булатовић

ХВАЛА АУТОБУСУ КОЈИ НИЈЕ ДОШАО

Како је леп зелени кров хотела *Москва!*

Драг ми је овај добро расположени град. Кафанске баште су увек пуне великих цветова сунцобрана и људи који разговарају, читају новине, испијају омиљена пића...

Када раде? То је тајна...

А раде сигурно. Одакле би им био новац за пића која цео дан поручују... Можда сви раде у ноћној смени...

Мами је, очигледно, досадило да чека. Сваки час погледује ка улици из које никако да избије аутобус.

– Сине, хајдемо пешке кући. Смогни снаге, молим те. Ко зна када ће ”двадесет шестица“... Погледај уокло: људи који чекају тужнији су од људи који ходају. Зашто да будемо тужни? Хајдемо! Ходање је здраво!

– И весело!

– Научници тврде да је људско тело *програмирано на кретање*. Хтео – не хтео, човек мора да мрда, док је жив. А неки људи као да жале што не могу да увезу аутомобил и у спаваћу собу!

*Људско тело жели да шета,
али му његов газда смета,
лењивац који живи унутра
и одлаже шетњу за сутра!*

Дај руку.

– Не дам. Већ сам велики. Шта ће рећи људи...

Беба! Води га мајка!

– Беба се не води, него носи или вози. Ти си моја беба од сто тридесет два месеца!

– Куда ћемо кући ?

– Можемо, лепо, да бирамо: Француском улицом, Капетан-Мишином, или преко Студентског трга. Кад се возимо аутобусом, не можемо да бирамо.

– Ја уживам кад аутобус својим путем носи моје уморне ноге.

– Аутобус је пребрз, немамо времена за добар разговор. Стално нашу тему трошимо с површине. Никада не дотакнемо срж приче о слатком дорђолском једанаестогодишњаку. Збиља, како живиш? Како живи цела твоја дружина?

– Ратујемо са дечацима из *Табора*. Тако се зове њихова ливадица.

– А како се зове ваша дружина ?

– *Сунце*.

– По оближњем вртићу ?

– Да.

– Јесте ли се озбиљно сукобили ?

– Ратујемо свим средствима! Од старинских, користимо праћку и катапулт, а од савремених – обичне и димне бомбе.

– А радите ли на атомској ?

– То би било добро! Ови из *Табора* користе пиштоље на меткиће, али ми их брзо растерамо моткама. Кад ме видиш да излазим из куће с пушком, знај да идем да се борим за слободу!

– Ти си, изгледа, спреман свашта да жртвујеш за ту твоју слободу коју ти дружина из *Табора* угрожава...

– Једном око, други пут руку, трећи пут ногу. Све то сам могао да изгубим. А нисам...

– Имао си ратну срећу.

– И ви сте се играли опасних игара кад сте били мали. Баба Каћа је у Другом светском рату погодила Немца кестеном! Он се саплео, пао и побеснео, али је није ухватио, јер ми не би била баба, него незнана јунакиња у рушевинама бомбардованог Београда!

– Истина. Баба ти је била враголаста. Одмалена је красио слободарски дух, баш као и тебе. Како да спасемо те твоје парне и непарне органе – очи, руке, ноге, нос? Онолико сам се мучила да ти на порођају ништа не оштетим!

– Моли се за мене, мајко.

– Молим се, молим. А да те ставим у притвор док тата и ја не обавимо истрагу?... Непрестано се молим... Можда не би било лоше да молитви додам кратак кућни притвор...

– Не претеруј. Нема разлога. Измислио сам причу о оружаном сукобу.

– Сумњам. Сад се повлачиш. Изнајмићу уходе! Деца из комшилука ће ми све открити.

– Поткупићеш их сладоледом, претпостављам.

– Лети сладоледом, зими топлом чоколадом. Сладолед је најлепша плата за ухођење почетком августа.

– Али, мама, како не схваташ: деца толико воле сладолед, да ће ти пренети и што су видела и што нису.

– Разлучићу некако то двоје, не брини.

***

Ето, и сами сте се уверили да мени није нимало лако са мојом мајком. Месец дана скоро да нисам скидао мајицу са натписом ДРЖИ ОДСТОЈАЊЕ, узалуд.

Кад ме је уписала у школу, довела ме је пред учитељицу и саопштила: ”Ово је мој васпитни промашај, изволите, учините шта можете.“

Још увек стрепим да људи неће разумети нову шалу моје мајке. Стално се шали. Шали се и за притвор, иако је у стању да поведе истрагу и организује шпијунску службу.

Морам да одржим хитан састанак са саборцима. Одрасли не треба да знају целу истину о нашем детињству. Доста им је пола, највише две трећине... Ни они својим родитељима нису све говорили.

Моја мајка је била дете, али никада није била дечак. Зато и не воли оружје. Не подноси пуцачке компјутерске игрице. Суморна је у сезони петарди, за разлику од оца...

***

- Да поседимо мало у Студентском парку ?
- И посматрамо рогате тролејбусе како ленствују пред нови круг... Може. Журим да довршим ручак, али... може. Реци ми, када је избио сукоб у комшилуку?
- Сукоб је почео прошлог пролећа... Претходне зиме смо често размењивали дискове са ратним филмовима...
- Значи, рат је са ваших екрана, кроз ваше главе, обузео ваша срца, и сручио се на дорћолске улице...
- Почео је жестоко, али се убрзо смирио, јер смо схватили да батине не подносимо ни приближно добро као јунаци наших омиљених филмова...
- Редитељи таквих филмова воле да претерују... Ваш сукоб је онда тињао...
- Тињао, тињао... све док се њихова Амазонка није загледала у нашег команданта!
- Ти ниси командант, је ли ?
- Нисам.
- Но, хвала Богу!
- Рат се онда распламсао...
- Због љубоморе?
- Па да. Амазонка је уживала. Кад год би осетила да борба јењава, послала би тајно љубавно писамце свом саборцу, али и свом непријатељу, истовремено! Наши обавештајци су открили да она, заправо, много више воли

рат, него ма којег дечака! Наш командант и још три жртве њених љубавних порука су се освестили, и њиховом команданту предложили примирје. Амазонка је већ сутрадан почела да упражњава своју ратну вештину на Палилули.

- Незаустављива ратница! Колико има година?
- Тринаест... Мама, ја сам се већ љубио. У уста.
- Са Амазонком?
- Не, са њеном другарицом Црвени Прамен.
- Фарба косу?
- Ставља црвени гел. То се испира.
- Па мора сваки пут поново да мацка главу...
- Црвени Прамен, Исидора, није као Сашка Амазонка. Сад ће у седми разред, одлична је ученица, и пише песме.
- Борбене, вероватно. Корачнице.
- Написала је химну за *Табор*:

*Ватре горе,
дечаџи се боре,
девојџице
мажу трепавице
и чекају ратнике из боја,
нашминкране, пуне неспокоја.*

*Облоге су спремне, и завоји,
ако нам је настрадао који.*

Њена химна није усвојена, зато што јој недостаје борбености, подстицаја, бојног поклича... Тако су објаснили дечаџи. Онда је она мени поклонила ту песму.

- Талентована девојџица. Зар се већ шминка?
- Ма не, шминка се неколико старијих чланица Табора... Гле, одмах ћеш се уверити! Иде... Исидора! Она у љубичастој мајици.
- Црвени Прамен, главом.
- Добар дан, госпођо. Здраво, Супер И Ку.
- Добар дан. Хајдемо и ми...

***

Исидора је била у Црвеном крсту, па зашла мало у парк, да одмори очи на спарушеном зеленилу.

Још нисам равнодушан кад је сретнем. Толико пута сам био уверен да ми је свеједно, али није. Кад наиђе, затрепери ми рој лептирића у грудном кошу... То лице, те очи су... моје. Чуо сам да Лудвиг ван Радован, онај што је до пубертета знао само за клавир, сужава круг око ње. Не дам је ником! Оженићу се њоме. Још десет година и – свадба! Онда ћемо се, лепо, размножити, да нас има, и да сви личимо.

Чудо да мајка није питала: Шта Црвени Прамен тражи у Црвеном крсту? Била је уздржана, чак се одмакла да ми можемо на миру да разговарамо. Моја мајка је каткад збиља фина. Сад полагамо корача иза нас. Кад ми успоримо, она застане крај неког излога и чека да одмакнемо. То не ради зато што Исидора није њена ћерка. Њој је свеједно што сам ја мушко, подједнако воли децу оба пола. Да сам ја ћерка моје мајке, она би исто овако ишла за мном и неким дечком.

***

– Шта Црвени Прамен тражи у Црвеном крсту?
– Молим те да заборавиш мој ратни надимак. Нисам више у *Табору*. Погледај, немам ни црвени прамен. Испрала сам га, заувек. Не чекам више ратнике из боја. Они, уосталом, нису никакви ратници, него свађалице. Прзнице. Намерно дижу температуру свог пубертета, уместо да се хладе. Досадило ми је да их уразумљујем...

Одлучила сам да вишак времена трошим на корисније ствари. Једнога дана сам поспремила свој орман тако што сам стегла срце и опростла се од драгих хаљина које више не носим, али сам према њима била слаба. Стајале су ту... да ми сметају да допрем до онога што носим!

Чула сам како одећу у пристојном стању прима Црвени крст, јер има много оних којима је потребна. Замислила сам љупку сиромашну девојчицу која се усхићено врти испред

огледала у мојој хаљини, и обузела ме је силна жеља да јој причиним радост. Није важно што ја никада нећу сазнати која је то девојчица и где живи... Није важно што та девојчица неће знати ко сам ја. Свидела ми се помисао да ширим радост. Пошиљалац радости: непознат. Прималац: пресрећан! Како је то лепо! Толико ми се свидело, да сам све у кући наговорила на немилосрдни обрачун са вишком одеће. Ван из ормана! Какво олакшање! Потребне ствари су одахнуле, видите!

Послушала ме је још и бака, стрина, две тетке, и цео комшилук! Тата ме је три пута возио у Црвени крст са крцатим пртљажником, али најлепше хаљине, блузе, сукње, џемпере, панталоне, јакне и капуте волим да носим сама, једно по једно, због лепоте која не сме да буде ничим пригушена. Дина из Црвеног крста ми увек обећава да ће те најлепше ствари лично предати најбољој деци и родитељима који трпе оскудицу. Не верујем да их баш познаје, али ми се обећање свиђа.

– Како си се ти променила! Доживела си ренесансу! И хуманизам!

– Није чудо што те зову Супер И Ку! Са једанаест година користиш речи из Вујаклијиног *Лексикона*!

– То су речи из наше куће. Користе се у многим кућама, али ја брзо усвајам нове речи.

– Напредан дечко. Зато сам ти и опростила што си две године млађи.

– Нисам више, веруј ми. Био сам млађи од тебе, али сад сам старији. У последње време сам брзо растао, споља и изнутра. Да немаш ту палмицу на глави, били бисмо исте висине.

– Зна ли твоја мајка да смо се волели?

– Она мисли да се још волимо!

– А ти? Шта ти мислиш?

– Исто што и моја мајка. Ретко нам се мишљења толико подударају.

– Јеси ли јој нешто рекао?

– Само... да смо се љубили!

– Ни мање, ни више!

– Хеј, она је хтела да ме води за руку кроз парк! Пожелео сам да шокирам њено нежно матринство. Схватиће да сам

велик са десет година закашњења. Да сам знао да ћемо се срести, не бих помињао љубљење. Sorry.

– Признајем... кад смо се посвађали... престала сам да користим свој најбољи парфем. Ено, још стоји пола бочице за случај да се помиримо... Без воље сам прала зубе пред спавање. Ујутру сам се брже облачила, мање бирала... Кад смо се посвађали, осетила сам да ме преплављује празнина коју нећу моћи ничим да попуним. Тешила сам се да је то тако само првих дана... Умало да поклоним сестри свој мобилни телефон. Онда сам помислила – шта ако се ти ипак јавиш...

– Јавио сам се...

– После две недеље! Била сам љута на тебе због онолике моје патње, зато помирење није успело.

– Хоће ли успети сада?

– Успело је! Идем... Журим! Могли бисмо сутра и твој орман да претресемо... Сигурно у мраку полица ћути неки вишак и чека да га избавимо.

– Важи. Дођи у четири и три.

– Добро. У седам. Тао, И Ку. До виђења, госпођо!

***

Најлепши београдски графит гласи: АКО МЕ ОСТАВИШ, ПОВЕДИ МЕ СА СОБОМ.

Мајка је изгубила интересовање за излоге. Није прошло ни сто секунди, а већ је корачала уз мене.

– Лепо дете.

– Није дете, мајко.

– Девојчица.

– Ја и она мислимо да је девојка.

– Добро. Мини девојка.

– Није више у *Табору*. И ја ћу се ишчланити из *Сунца*. Даћу оставку на место заменика команданта.

– Одлично! Следује ти борачка пензија. Хиљаду динара месечно.

– Мало.

– Довољно. Ниси народни херој.

– Пре би се рекло... дезертер.

– Храбро пристајеш да испаднеш кукавица. То је зрелост. Петнаест минута шетње са Исидором на тебе је боље деловало него сва моја васпитна настојања последњих месеци. Позови је у госте. Имам потребу да је частим. Како је добро што смо презрели аутобус двадесет шест!

– Признајем да сам до последњег трена желео да двадесет шестица ипак стигне. Не умем да желим, очигледно.

– А ко уме? Ко може бити сигуран да је пожелео најбоље? Додуше, постоји факултет за правилан развој жеља. Теолошки. Ха, ено ти га командант!

– Александар Македонски! Ко ти је рекао да је он командант?

– Шпијуни хонорарци. Већ сам им купила десетак сладоледа. Нису били сигурни, па су се подробно распитали. Кажу да се доселио из Охрида пре три године... Мало је нагао, али није лош. Оцене су му у максималном распону: од 1 до 5. Недавно је прославио четрнаести рођендан. Има две девојке: садашњу и бившу. Не уме, изгледа, да залупи врата прошлости. Чека га замршен љубавни живот...

– Мајко, мајкице! Док ти спремиш ручак, ја ћу стићи...

– Нећете се потући?

– Не верујем.

– Не верујеш да нећете?

– Верујем.

– Добро. Улазим у ову продавницу да купим ништа.

***

Опет сам јој рекао више него што сам намеравао! Моја мајка је створена да из невештих бића извлачи податке. Мало помало. Ниједном се не запрепасти, не згране, не запањи... Делује као да све разуме, оправдава, прашта; зато моја прича тече ширим и бржим током него што бих желео. Она пажљиво слуша, и као да *меморише* само оне појединости које сам изговорио нехотице, а требало је да их прећутим. То је стога, каже, што јој је мозак скучен, мали, и у њега могу да се сместе једино важни подаци, остало отпада. Касније ме гађа само тим важним подацима. Користи их стрпљиво и вешто. Никада не потроши све одједном. Има добре живце.

Нервира је... да се нервира! Ја сам ретко срећно дете, јер моја мајка не стреса на мене *свој нервни товар*, него ме кори тачно онолико колико сам заслужио. То ми је већ више пута објаснила, очекујући да ће ми се допасти њен разборити начин малтретирања сина јединца.

***

- Ха! Супер И Ку! Баш добро што сам те срео...
- Шта се дешава?
- Изгледа да се наш слободарски покрет распао. *Сунце* се гаси. Више нико нема времена да се бори за слободу. Близанци су по цео дан на тениском терену...
- Занимљиво... Као да један игра пред огледалом.
- Лидија је прешла код оца на Сењак, Цезар се спрема за поправни из историје, Скрушена се учланила у црквени хор, а ја сам се залудео политиком.
- Политиком!? Ти!?
- Заразио ме је мој брат Мемори Стик. Тако га зову. Мршав је као штапић, а добро памти. Он је већ две године члан странке *Глас потлачених*. Утицао је на мене...
- Али, ти си малолетан!
- Мемори Стик је многолетан. Двадесет три. Ја му помажем. Пакујем летке, разносим, гурам их у руке незадовољних грађана... Подстичемо бунт који ће довести до промена. Мрзовољу претварамо у љутњу – ето шта радимо мој брат и ја, и хиљаде младих људи који не желе да седе скрштених руку док нам *ови* уништавају будућност!
- Ух! Још три реченице, и придобио си и мене!
- Полако. Ти само и даље тренирај карате, па... једнога дана, ако нам не уступе власт мирним путем...
- Лепо ће ти пристајати скупштинска говорница. Већ те видим како зановеташ изнад букета микрофона. *Сунце*, значи, више не постоји.
- Још да раздужиш униформу...
- Ионако сам хтео да дезертирам. Уморан сам од рата. Не волим да се тучем, да разарам, да рушим. Волим да градим. Најлепше сам се осећао кад смо правили колибицу од прућа и пећину од снега.
- Будући инжењер! Конструктор!

– Док ти изађеш са седнице, ја ћу да подигнем цео спрат! Мој тата каже да је политика изум ленштина. Ленштине помоћу политике увек успевају да преваре вреднице... Он тачно зна како. Ја не знам. Не занима ме. Волим да радим, то је све.

– Ето видиш! Наш спој је природан. Чиста симбиоза. Само ради. Са срећом! Рођен си да остварујеш вишкове. Теби до тих вишкова неће бити стало, једино ћеш желети да даље несметано радиш. Ја идем за тобом, и купим вишкове. Ништа природније!

– Је ли и онај твој Мемори Стик такав?

– Сви у породици.

– Место премијера је ваше! То је само питање дана...

– Ево. Гурни који летак у шаке пролазника.

– Збогом!

– Видимо се.

***

Лецима сам нахранио једну гладну канту за смеће. Мало ме је због тога гризла савест. Знао сам да Александра Македонског не гризе савест ни због чега, и скоро да сам се тиме утешио.

Какав дан! А да је дошао аутобус 26, мама и ја бисмо стоти пут поновили уводни део разговора о мени. Од Теразија до последње станице аутобус стигне за дванаест минута. То је недовољно да се неко удуби у нечији живот. Код куће немамо услова за причу: телевизор, баба, папагај, компјутер... Мама дежура у кухињи. Тату углавном виђам из профила, загледаног у један од два екрана. Понекад се загрлимо и скупа гледамо филм.

Какав дан! А да је дошао аутобус 26, не бих срео моју бившу, садашњу и будућу љубав, моју љубав свих времена!

Не бих срео ни Александра Македонског...

Сад ћу да се увучем у кухињицу и обрадујем мајку вестима о распаду нашег слободарског покрета. *Сунце* више

не постоји. Командант и заменик су се лепо разишли. Да је неспоразум био мањи, можда би се и потукли.

Мајка ће бити задовољна, а ја миран до почетка школске године.

Цела кућа мирише на цимет... Пита од јабука! Какав дан!

(Мај 2007)